

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT Yhdysvalloissa ja Canadassa:
Yksi vuosikerta \$5.50 Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta \$1.60 Yksi kuukausi .60
Suomeen ja muulle ulkomaille:
Yksi vuosikerta \$8.50 Kuusi kuukautta 4.50
SUBSCRIPTION RATES in the United States:
One Year ... \$5.50 Six Months ... \$3.00
Three Months ... \$1.60 One Month60

No. 81

TIISTAINA, HUHTIK. 6 P.—TUESDAY, APRIL 6

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

CENTRALIAN MIEHET TUOMITTU PITKÄAIKAISEEN VANKEUTEEN JA UUSI KUULUSTELU ON KIELLETTY

Vanderveer ilmoittanut vetoavansa päätöksestä joka saattaisi miehet 25-40 vuoden vankeuteen valamiehistön virheellisen lausunnon johdosta

FRISCON SÄHKÖTTÄJÄT LAKOSSA

San Francisco, Cal., 6 p. huhtik. — Pacific Gas & Electric Co:n sähkötyöläiset ryhtyivät tänään lakkoon pakottaakseen yhtiön maksamaan vaaditun \$8 päiväpalkan.

Ammuttiin kuoliaaksi poliisia vastustaisaan

Portland, Ore., 5 p. huhtik. — Wayne Cason, lakimies Boon Casonin 19-vuotias poika, sai luodin rintaansa sunnuntai-iltona poliisikamarin eteisessä vastustessaan poliisia ja kuoli muutamia minuutteja myöhemmin kaupunginsairaalaan. Poliisi selitti kuoleman aiheutuneen vahingossa, kun patruunimies J. S. Smithin "taskusta putoava revolveri laukesi."

Cason oli vangittu Second streetin ja Alderin kulmassa kahden poikasen ilmiannon, päihtymyksestä. Hän teki kovaa vastarintaa kahdelle suurelle poliisille, noin 200 henkilön myötäiltoisena katsellessa häntä otteinaan. Kun poika saatiin suurilla ponnistuksilla poliisikamarin eteiseen, oli Cason tehnyt uuden yrityksen päästäkseen vapauteen, mutta tällöin tapahtui tuo "vahingokolaukaus", mikä päätti nuoren miehen päivät. Tapauksen johdosta toimittaan tutkinto.

Rettelöitä Englannin lähetystötilon luona

Washington, 5 p. huhtik. — Ensimmäinen häiriö Irlannin ystävien piketti-toiminnassa Englannin lähetystön edustalla tapahtui tänään. Muuan nainen joka kutsuu itseään nimellä Mrs. Arthur Larkin, raastoi lipun e-räältä Miss Martha Adamsilta, joka käveli lähetystötilon edustalla. Lipussa oli kirjoitus: "Englantti, kädet irti Irlannin naisista!"

Myöhemmin iltapäivällä poliisit estivät naisten pikettitoiminnan ja vangitsi kaksi pikettiä, Miss Mollie Carrollin ja Mrs. Harry Walkerin. Pikettikävely keskeytettiin ilen, mutta sitemmin saapui Irlannista sähkösanomalla tieto, että Irlannin kansan nousu on aivan yleinen ja että verenvuodatus on ollut suuri. Mrs. Thomas Corliss, joka johtaa irlantilaisia naisia, määräsi tänään piketit uudelleen tehtävänsä.

Washington, 6 p. huhtik. — Tänään toimitettiin uusia vangitsemisia Englannin lähetystötilon edustalla. Naispiketit vänsivät kaksi pikettiä, joiden tilalle heti astui kaksi muuta pikettiä. Nämäkin vangittiin.

TANSKASSA JULISTETTU YLEISLAKKO PÄÄTTY- NEEKSI, MUTTA...

Kööpenhamina, huhtik. 5 p. — Yleislakko julistettiin täällä päätyneeksi eilen, mutta se ei silti näytä päättyneen. Kuningaan esituksesta on pääministeri Liebe ilmoittanut olevansa halukas eroamaan. Kuningas aikoo nyt pyytää entistä oikeusministeriä Friisliä muodostamaan uuden kabinetin.

KIINALAISET SOTILAAT KAPINOINEET.

Amov, Kiina, huhtik. 5 p. — 200 sotilasta sai surmansa ja useat haavoittuivat sotilaiden kapinan aiheuttamassa taistelussa Anhuin maakunnassa, mikäli tänne tulleet tiedot kertovat. Väestön kerrotaan pakenevan tuolta seudulta pelon valtaamana.

NEUV.-VENÄJÄN TUNNUSTAMINEN RATKAISTAVANA

Martens on jättänyt kirjelmän valtiosihteerille vaativen tunnustusta tai karkotusta

(Federated Pressin kirjetieto Paul Hannalta.)
Washington, D. C. — Venäjän kysymys on nopeasti kehittyneessä ratkaisukohtaan Washingtonissa. Muutamaan päivään kuluttua valtiodepartmentin täytyy myöntää Ludwig Martensille, neuvostovalan edustajalle Yhdysvalloissa, diplomaattinen koskemattomuus, tai potkasta Venäjän 180-miljoonaa kansaa vasten kasvoja.

Kun Martens tänään lakimiehenä kera esiintyi v.t. työministerin Postin tykönä, vaati hän selvän vaatimuksen koskemattomuudesta Yhdysvaltain siirtolaislakeihin tai muihin nähd. Hän muistutti Mr. Postille, että siirtolaislaissa kuin myös kansainvälisissä käytännöissä, tunnustetaan kaikkien luotettavien hallitusten edustajien koskemattomuus, vaikkakaan Yhdysvallat eivät olisi antaneet tunnustusta kysymyksenalaiselle hallitukselle.

Tässä karkotus-warrantia koskevassa ensi kuulustelussa kysymys supistui ainoastaan siihen seikkaan, että onko neuvostohallitusta todella olemassa! Todistukseen, että se on olemassa, Martens kehotti Postia haastamaan todistajiksi useita Venäjältä asken palanneita henkilöitä sekä hankimaan valtiodepartmentilla alkuperäinen kopio Martensin valtakirjasta, joka annettiin entiselle valtiosihteerille Lansingille tammikuulla, 1919.

Poistuttuaan työdepartmentista, Martens otti kirjjeen Bainbridge Colbylle, nykyiselle valtiosihteerille. Tässä kirjjeessä Martens teki selkoa millä tavoin hän ei ollut välittänyt diplomaattisesta koskemattomuudesta saadakseen esille totuuden itsestään ja hallituksestaan. Mutta nyt, selittää Martens, on tullut aika, jolloin ohjelman muutos on tarpeellinen. Muistuttuaan sihteerin Colbylle, että valtiodepartmenti oli laiminlyönyt vastata hänen entisiin kirjeisiinsä, Martens sanoi, että hän on nyt valmis hylkäämään kaikki yritykset rauhan ja hyvätahdon rakentamisessa Yhdysvaltain ja Venäjän välille, jos sihteerin Colby puhuisi presidentti Wilsonin nimessä ja sanoisi, että Martens ei ole tervetullut Yhdysvalloissa.

Sihteerin Colby voi vastata Martensin kirjelmään ja olla myös vastaamatta, mutta katsoen Venäjän entisen lähettilään Bahmetjeffin äskettäin saamaa määräyksen poistua Washingtonista, pidetään mahdollisena, että presidentti Wilson voi päästä jonkinmoiseen sopimukseen Neuvosto-hallituksen ja sen täällä olevan lähettilään kanssa.

Todellinen kriisi on kumminkin aiheutunut Martensin jyrkästä kieltäytymisestä vastata karkotus-warrantissa tehtyihin syytöksiin, nim. että hän on Venäjän Kommunistipuolueen jäsen, asuen Amerikassa vastoin lakia, mikä sulkee maasta ne, jotka "opettavat hallituksen tukemista väkivaltaisilla keinoin." Julkisuuksessa ja monessa tilaisuudessa Martens on sanonut, että vaikka hän teknillisesti ja todellisuudessa ei ole minkään kommunistipuolueen jäsen, ommaksuun hän varmasti Venäjän Kommunistipuolueen periaatteet ja yhtyi siihen jos olisi Venäjällä. Hänen nykyinen työdepartmentille esittämänsä väite on, että Neuvosto-Venäjän lähettiläs on välttävä vapaa Amerikan lakien alaisuudesta kuin on Englannin lähettiläs. Ellei Wilsonin hallitus halua sitä myöntää, on Martens valmis lähtemään Venäjälle, vieden mensesään 180,000,000 kansalaisensa hyvän tahdon.

Valtiodepartmentin kolmas apulaisihteerin Long, Lansingin entinen henkilökohtainen avustaja, on se henkilö, joka tällä viikolla jätti senaatin komitealle kopiot oletetuista Venäjän Kom-

KUMMALLINEN ESTETUOMIO MYÖNNETTY

Injunktiosi kaksikielisyyslakia vastaan voimassa kunnnes ylioikeus ratkaisee

Portlandin porvarilehtien tiedonannon mukaan, tuomari W. G. Gilbert hallituksen kierto-otomusoikeudessa eilen aamulla myönsi tilapäisen injunktiosi Oregonin kaksikielisyyslain voimaantulusta vastaan, kieltäen yleisyyttä Brownin ja piirilakimies Evansin saattamasta lakia voimaan. Estetuomio kuuluu kumminkin olevan voimassa ainoastaan Swedish Publishing Co:aan ja Mount Angelin luostariin nähden, joten Nordbladin kaksikielisyyslaki on voimassa Toveri-lehdellä julkaisemaan Western Workmen's Publishing Society:ä ja Portlandin saksalaisia kustannusyhtiötä köhtään.

Näin kertovat porvarilehdet. Tähän mennessä ei kumminkaan ole saatu Toverin lakimieheltä Thomas Mannilta selitystä, vaikka sitä pyydettiin sähkösanomalla tänä aamuna. Vetoomusoikeus, annettuaan tämän kummallisen estetuomion, ilmoitti siirtävänsä lain Yhdysvaltain ylioikeuden ratkaistavaksi niin pian kuin mahdollista, jotta sen perustuslaillisuus määrättäisiin ja samalla tulisi muodostetuksi ennakkopäätös muihin samanlaisiin lakeihin nähden toisissa valtioissa.

50,000 MIESTÄ JOUTILAAKSI CHICAGOSSA

Vaihdemiesten lakko levinnyt ja lamauttanut raudinkäsitteilyn ratapihoilla

Chicago, 5 p. huhtik. — Vaihdemiesten "laitton" lakon takia Chicagoon rautatiealueella on melkein täydellisesti seisakautta tänään. Päätösemillä makaa \$15,000,000 arvosta pilantuvaa rautia koskemattomana. Lakko on levinnyt 11 rautatieyhtiön pääteasemille.

"Peläten mahdollisia levottomuuksia", poliisipäällikkö Garrity kutsui varhain tänä aamuna koko poliisireservin palvelukseen. Illalla piti 500 poliisia patruulia ratapihoilla. Kriittisen tilanteen takia Garrity sanoi olevan mahdollista, että "valtion miilisi kutsutaan palvelukseen ja ratapihat julistetaan sotilaskontrollin alaiseksi."

Rautatiekentteen halpaantumisen takia ei teuraskarjaa ole saatu Chicago teurastuslaitoksiin, ja sentähden joutuu 50,000 teurastamotyöläistä joutilaaksi tänä iltana. Aamulla vähenettiin työnpuutteen takia 5,000 miestä.

Niinkuin on jo enemmän mainittu, on junamiesten veljesliiton virkakoneisto leimannut lakon ja vaihdemiesten järjestön laittomaksi. Tämä kumminkaan ei vaikuta lakkoon, sillä vaihdemiesten "laiton" järjestö käsittelee melkein kaikki vaihdemiehet, josta on todistuksena lakon laajuus. Miehet vaativat palkkaa \$1.00 tunnilla ja 95 senttiä tunnilla apulaisille. "Virallisella" vaihdemiesten uniolla on vielä sopimus voimassa rautatieyhtiöiden kanssa, mutta sopimus ei vaikuta "epävirallisen" järjestön päätöksiin.

JAPANILAISET VALLOITTANEET VLADIVOSTOKIN

Tilanne taasen kehittymässä entistä kriittisemmäksi Siperiassa

Vladivostok, huhtik. 5 p. — Kahdeksan tuntia kestäneen kiivaan taistelun perästä, jota käytiin kaikissa osissa kaupunkia, japanilaiset valtasivat Vladivostokin tänään. Joitakin vallankumouksellisten rykmenttien upseereja ja jo riisuutu aseista ja karkotettiin. Japanin keisarillinen lippu liehuu kaikkien hallituskennettien katoilla venäläisen lipun sijalla.

Koko viime yön japanilaiset taistelivat vallankumouksellisia vastaan, käyttäen aseinaan kiväärejä, kuuluraukuksia, käsikranaatteja ja keveitä tykkeitä. Japanilaiset kohtasivat vähän vastustusta, sillä vallankumouksellisilla ei ollut aavistustakaan, että he valtasivat kaupungin.

Useat venäläiset pakenivat kaupungin takana olevaan vuoristoon, mistä he olivat tulleet kaksi kuukautta sitte, jolloin a-miraali Koltshahin hallitus kukiisti. Aikaseen tänä aamuna japanilaiset tekivät hyökkäyksen korealaisten kaupunginosaa vastaan ja myöhemmällä he marsivat katujen lävitse venäläisiä ja korealaisia, jotka olivat köydellä sitoneet yhteen. Viimeiset amerikalaiset joukot, joita on komentanut prikaatinkenraali W. S. Graves, läksivät täältä laivalle takaisin kotimaahansa huhtikuun 1 päivänä.

Muutamia tunteja heidän lähtönsä jälkeen nauhattiin kautta kaupungin julkisille paikoille julistuksia, joissa sanottiin, että japanilaiset eivät vielä evakuo Siperiaa. Siinä myöskin varoetaan venäläisiä kohtelemasta epäystävällisellä tavalla japanilaisia. Jälkeen sen kävi tilanne täällä päivä päivältä kriittisemmäksi, kunnes viimein puhkesi ilmi taistelu tänään.

Pariisi, huhtik. 5 p. — Neuvosto-Venäjän ulkoministeri Tshitscherin on lähettänyt Japanin hallitukselle nootin, jossa sanoo pitävänsä japanilaisten hyökkäystä venäläisiä vastaan Nikolajevskissa maaliskuun 13 päivän itä-Siperiaa koskevan sopimuksen rikkomisena, kerrotaan tänne Vladivostokista tulleessa tiedonannossa.

Denver, Colo., 5 p. huhtik. — Kaaostila Euroopassa muuttuu entistä huonommaksi seuraavien viikkojen kuluessa ja taloudellinen liitto Saksan ja Venäjän välillä on aivan lähellä, selitti Frank Vanderlip, kansainvälinen finanssineuvoston, joka on matkalla Japaniin tutkimaan tuon maan ja tämän maan välisiä kauppasuhteita.

Vaikka Vanderlip kehottikin Yhdysvaltoja edelleen "avustamaan" Europan hädänalaisia alueita, lausui hän kumminkin epäilyksensä tokko liittolaiset milloinkaan kykenevät maksamaan velkojaan Amerikalle. "En kumminkaan suosittele näiden velkojen peruuttamista," sanoi hän (varmaankin muistellen sitä hälyä, mikä nostettiin, kun Venäjä kieltäytyi maksamasta sotavelkojaan.)

RANSKALAISET VALLOTTANEET SAKSALAISIA KAUPUNKEJA ASEMA KÄY KRIITILLISEKSI

Uutta sotaa ennustetaan. Taisteluja on edelleen käynnissä kommunistien sekä hallituksen joukkojen välillä

London, huhtik. 6 p. — Kiivas taistelu on käynnissä lähellä Essenä, mikäli tänne tiedotetaan. Hallituksen joukot jo kerran marssivat kaupunkiin, mutta kommunistit pakottivat heidät vetäytymään pois kiivaan taistelun perästä. Työt ovat seisauskausi kaikkialla Essenissä.

Pariisi, huhtik. 6 p. — Täällä ilmoitetaan virallisesti, että ranskalaisia joukkoja on marssittu Frankfurtiin, Darmstadtin ja Eckensteiniin. Ulkoministeriöstä tiedotetaan, että saksalainen varusväki Frankfurtissa antautui 15,000 miestä käsitettävälle ranskalaiselle valtuusarmeijalle.

Ranskalaiset tulevat valtaamaan myöskin Hampurin, Haanaa ja Dieburgin. Ranskalaiset joukkojen ylikomentaja kenraali Degoutte antoi julistuksen, jossa sanoo, että hänen joukkonsa eivät ole vallottajia ja tule puhkeamaan, jos pidetään yllä hyvä järjestystä. Yleisöä palvelevia laitoksia pidetään käynnissä ranskalaisen kontrollin alaisena niissä yhdeksässä kaupungissa, jotka on julistettu piiritystilään. Sanomalehdet noissa kaupungeissa on lakkautettu. Lennätin-, puhelin- ja postilaitos on asetettu sotilassensuurin alaiseksi.

YLITSE 300 KAATUNUT
TAISTELUSSA.
London, huhtik. 6 p. — Berliinistä tiedotetaan: Ylitse 300 miestä kaatui taistelussa, joka syntyi kommunistien ja hallituksen joukkojen välillä kun ensimmäinut yrittivät estää hallituksen joukkoja etenemästä Ruhrin alueelle lähellä Petkumia.

London, huhtik. 6 p. — Kommunistit ovat ryhtyneet paneamaan toimeen rosvouksia Essenissä, mikäli tänne tiedotetaan. Kansanjoukot ovat tunkeutuneet makeiskaappoihin, leipomoihin ja muihin kaappoihin, rosvotet niistä tavaroita, arviolta useiden satojen(?) markkojen arvosta. Asetetut miehet rosvosivat postikonttorista 120,000 markkaa. Hallituksen joukot lähenevät Essenä.

Wiesbaden, huhtik. 5 p. — Tähän tulleet epäviralliset tiedot kertovat, että Saksan hallitus on antanut joukoilleen määräyksen poistua puolueettomilta alueilta. Niiden kerrotaan jo evakuoineen Duisbergin.

Ranska ei välitä liittolaistensa mielipiteistä.
Pariisi, huhtik. 5 p. — Täällä oleva Saksan edustaja Mayer tänään lähetti Yhdysvaltain ja Englannin lähettiläille nootin, jossa vetoaa niiden maiden hallituksiin, kehottaen niitä ryhtymään toimiin militaarista toimenpiteitä vastaan, joihin Ranska on ilmoittanut ryhtyvänsä, jos Saksan edelleen lähettää joukkoja Ruhrin alueelle ja siten rikko Versaillenin sopimusta.

Millerand oli jo sitä ennen ilmoittanut Ranskan aikeista liittovalloille ja pyytänyt niitä yhteistyömiintään Ranskan kansansa. Samalla kertaa hän oli kuitenkin tehnyt niille selväksi, että Ranska on tässä asiassa tehnyt lopullisen päätöksen ja että se tulee menettämään päätöksensä mukaisesti, huolimatta siitä millä tavalla asiaan suhtautuvat toiset liittolaismaat ja Yhdysvallat.

Sos.-demokraattien klubi julkas- sut vastalauseensa

New York, 5 p. huhtik. — Amerikan "Social Democratic Club'in" toimeenpanevan komitean puolesta on jätetty vastalause viiden sosialistisen edustajan erottamisen johdosta New Yorkin lainlaajitajunnasta ja saman järjestön taholta myös vaaditaan armahdusta "vissille lajille" poliittisia vankeja.

Sanotun klubin, niinkuin tiedetään, perustivat sodan aikana Charles Edward Russel, A. M. Simons, John Spargo, y.m. luopiosialistit.

Detroit, 6 p. huhtik. — Viime tiedot osoittavat Hiram Johnsonin, Californiasta, saaneen presidentin-nimitysvaaleissa 107,132 ääntä, ja Leonard Woodin 64,410 ääntä. Ennen äänestystä porvaripoliitikkoisjat selittivät Michiganin primaryvaalien ratkaisevan kuka tulee republikaanien presidentinehdokkaaksi ensi syksyn vaaleissa.

man rauhalle synnyttävät huolestuneisuutta.
Dysseldorf, huhtik. 5 p. — Hallituksen joukot edelleen etenevät Ruhrin alueelle ja ne valtasivat tänään Oberhausenin, Dortmundin ja Luedenscheidin. Vain muutamia satoja kommunisteja oli tekemässä vastarintaa hallituksen joukoille. Tiedotusyhteys vallattujen kaupunkien kanssa on katkaistua.

New York, huhtik. 6 p. — Ranska on ottanut ensimmäisen askeleen uudessa sodassa, päättämällä vallata Frankfurtin ja muita kaupunkia toisella puolella Reinin, kostoiksi siitä kun Saksan hallitus on lähettänyt joukkojaan Ruhrin alueelle tukahuttamaan siellä työläisten kapinan.

Ranska ja Saksa ovat kumpikin rikkoneet rauhansopimusta. Ranska on antanut tulla yleistä tiedoksi, että se on nyt eristetty asemassa, että sitä ei tue enempää Amerika, Englanti kuin Italiakaan. Niinpä ovatkin nyt Ranska ja Saksa kahden toisiansa vastassa Reinin varrella Juuri sellaisesta tilanteesta tulee vielä jolloinkin tulevaisuudessa syntymään Saksan kostonota. Kumpikin, sekä Saksa että Ranska, pelaa nyt strategista peliä, ollen se valmistelu sotaa varten.

Valta edelleen militaristeilla.
London, huhtik. 5 p. — "Timesin" Berliin-kirjeenvaihtaja, puheussaan tiedonannonssa valtiokansleri Myllerin ja toisten hallitusviranomaisten lausunnoista, koskien hallituksen joukkojen etenemistä Ruhrin alueelle, sanoo nykyisen tilanteen Saksassa antavan tukea laajalle levineelle epäluuloille, että militaristit ovat vallanneet hallituksen "sisäitäpäin". Tämä käy selvälle hallituksen menettelystä se kun on päättänyt toimia sellaisten olojen luomiseksi, joiden vallitessa suuri armeija on tarpeellinen. Armeijan upseerien joukossa on paljon taantumuksellisia.

Tiedonannossa sanotaan, että yritykset rangaista Kappin johtamaa valtiokapinaputkeen osaaottaneita näyttävät nyt jo muuttuvan farsiksi.

Duisburg, huhtik. 5 p. — Militaarihallitus on vallassa täällä niin kauan kuin viranomaiset ovat vakuuttettuja, että siviilihallitus jälleen kykenee asioita hoitamaan. Sangen usein kuulee huomautettavan, puhuttaessa taistelusta Duisburgissa, että taistlevat punaiset eivät ole saksalaisia, vaan ulkomaalaisia (!).